

"המעט שאנו, החיים, יכולים לגמול לחברנו המתים –
הוא הזיכרון ההולך אחריהם ואיתנו"
יצחק רבין.

שלמה קפלן

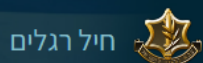
Shlomo Kaplan

תרע"ט-תש"ח, 3.6.1919 - 9.6.1948

החקר של דורון לייטנר
יוני 2023

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

נפל ביום ל' בניסן תש"ח (09.05.1948)
בן 29 בנופלו
מקום מנוחתו בית העלמין הצבאי הר הרצל

סגן

שלמה קפלן

בן אהובה וצבי-דוב

הדלקת נר לזכרו

סיפור חייו

הקדשות וזיכרונות

מקום מנוחתו

הנצחה באנדרטאות

דפדוף בסיפורי הנופלים

לפי א-ב לפי חריזת נפילה

סיפור חייו

בן אהובה וצבי-דוב, נולד ביום ה' בסיוון תרע"ט (3.6.1919) בעיר ארן, ליטא, ובשנת 1933 עלה לארץ. מיד החל בחיי עבודה ולימוד. ביום היה עובד ובחלק משכרו היה מממן לעצמו שיעורי-ערב ליד הטכניון. בעמל רב רכש לו השכלה תיכונית. היה חבר ה"הגנה" מנעוריו. בשנת 1941 עבר לירושלים. הקים משפחה, חי חיים שקטים ואת פרנסת משפחתו מצא במסחר. את זמנו הפנוי וכל מרצו הקדיש ל"הגנה" - זמן-מה גם ל"מכבי-אש" - והיה מדרך מעולה.

עם פרוץ מלחמת-העצמאות לאחר החלטת עצרת האו"ם ב-29.11.1947 על חלוקת הארץ לשתי מדינות, התגייס מיד, על אף אסונו (מות אישתו), ושימש סגן מפקד פלוגה בירושלים הנצורה, היה שותף לעמידת הגבורה של תושבי שכונת כרם אברהם בזמן היותה נתונה בלי הרף להפגזות האויב. הוא היה בין אלה שבזו לסכנות ורגיל היה לקבל על עצמו כל שליחות קשה לעמדות מרוחקות, כדי לא להטיל פקודה כזאת על זולתו. שלמה ידע לעודד את פקודיו ולרום את רוחם בהתנהגות למופת. הוא העביר תחמושת לשכונת פאג"י המנותקת, כאשר נודע לו שאזלו שם הכדורים. דאג כאב לפקודיו וחילק להם אוכל והלבשה, אשר הצליח להשיג בעזרת קשריו המרובים, בהעדיפו תמיד את הנצרך ביותר ואת הקרוב לו פחות. ביום ל' בניסן תש"ח (9.5.1948) פגע פגז-תבערה בבית שכנו. הוא קפץ לתוך הבוער על-מנת להחיש עזרה ופגז שני ריסק אותו ואת האישה הפצועה שאמר להצילה. נקבר בשייח'-באדר א'. אחרי מותו הוענקה לו דרגת מפקד פלוגה. השאיר אחריו ילדה קטנה שהוא היה מחנכה היחיד.

ביום כ"ח באלול תש"י (10.9.1950) הועבר למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בהר-הרצל בירושלים.

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

ילדותו

שלמה נולד ברב שבועות, יום ה' בסיוון תרע"ט (3.6.1919)

בעיר ארן (ורינה), ליטא,

החמישי מבין 9 אחים ואחיות.

עלה לארץ ככל הנראה ב- 1935 עם הוריו צבי דב ואהובה לייבא

לבית גודמן ואחיו הצעירים.

”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד” (ירמיהו לא’)

רשימה כללית של האוכלוסין היהודים בתל-אביב, יפו והשכונות
לפי מפקד אלול תרפ"ח.

No.	שם המשפחה	השם הפרטי	שם האב	הגיל	מלאכה או עסק	הכתבת
822	ליפשיץ	מלכה	אברהם מנחם	36	כרם חתימנים בית	
3	"	חנה	אלימלך	17	תלמידה	קרנופולסקי
4	"	חיה	"	12	"	"
5	"	רבקה	"	10	"	"
6	"	שרה	"	9	"	"
7	"	צפורה	"	7	"	"
8	"	אברהם מנחם	"	5	"	"
9	לנדסמן	מנחם	זאב	23	פועל	ש"ח הערבים בית
830	"	שושנה	"	20	"	נכ"ן ציון
1	לפידות	מנחם	"	35	עגלון	דורני
2	"	טובה	"	30	"	צריף אבו
3	"	ברוריה	מנחם	9	תלמידה	מחסד
4	"	יעקב	"	6	"	"
5	"	אריה	"	4	"	"
6	"	ברכה	"	8	"	"
7	לשינסקי	אברהם	קצב	35	"	כ"דוד מזרחי
8	לשינסקי	חיים	יעקב	28	מסגר	"ביתדו פשה
9	מרינה	שלמה	אחרן	38	פועל	"בשלום חס
840	מרינה	חיה	משה	32	"	"צאבו הילפי
1	"	צביה	צדוק	32	"	"
2	"	יוסף	יהודה	7	"	"
3	"	שלום	"	4	"	"
4	"	רחמים	"	1	"	"
5	ב"ר	אחרן	יעקב	40	"	"ב"דוד נדף
6	"	יהודה	אחרן	18	"	"
7	"	חמשה	עזרה	14	"	"
8	"	מרים	"	11	"	"
9	מ"ר	זכריה	חיה	22	פועל	"בית אבו חסן
350	מ"ר	יוסף	זכריה	3	"	"
1	מוחלל	מנחם	מוחלל	50	"	"שלמה סינדי
2	"	חנה	מנחם	50	"	"
3	"	מנחם	"	19	פועל	"
4	"	שלום	"	17	"	"
5	מוחלל	"	"	19	"	"
6	מוליה	לאה	שלום	18	"	"
7	"	משה	משה	35	"	"
8	"	מרים	עזריה	28	"	"

אודות ברוריה קפלן לבית לפידות, אשתו

מפקד תושבי יפו 1928
מופיעה משפחת לפידות
מתגוררים בשכונת הערבים
בצריף אבו מחמד:
מנחם(עגלון) וטובה
ברוריה בת 9
יעקב בן 6
אריה נ 3
ברכה בת 9 חודשים

1	לפידות	מנחם	עגלון	35	דורני
2	"	טובה	"	30	צריף אבו
3	"	ברוריה	תלמידה	9	מחסד
4	"	יעקב	"	6	"
5	"	אריה	"	4	"
6	"	ברכה	"	8	"
7	לשינסקי	אברהם	קצב	35	"ב"דוד מזרחי
4	"	נשים	"	10	תלמיד
5	"	שלמה	"	7	"
6	"	בעומי	"	5	"

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

פטירתה של ברוריה

בבית המשפט המחוזי בירושלים
תיק אפוטרופוסות כסי 61/49
בענין מנוי אפוטרופוס על הקטנה
נחומה קפלן, בתם של שלמה קפלן
וברוריה קפלן ז"ל.

המבקש: אהרן קפלן ע"י ב"כ מר צבי
שורק, ו/או מר מיכאל כספי, ו/או ד"ר
ב' שרשבסקי, עורכי דין, בנין סנסורה,
רח' בן יהודה, ירושלים.

בתוקף צו מבית המשפט המחוזי ביר
ושלים בתאריך היום הריני מונין בזה
את כל אדם להוכיח בבית המשפט הנ"ל
חוך 10 ימים מיום פרסום מודעה זו,
וליתן טעם, אם יש בידו טעם כל שהוא,
מדוע לא ינתן צו הממנה את המבקש
הנ"ל כאפוטרופוס על הנפש והרכוש של
הקטנה נחומה קפלן, כי בהעדר התנגד
דות כזו יתן בית המשפט צו לפי דאות
צינו.

היום ט"ו באדר תש"ט (17.3.49)
ד"ר פ' לוינשטיין
רשם

קברה של ברוריה קפלן ז"ל,
בת נחום, אשת שלמה קפלן,
נפטרה ח' אייר תש"ו (1946)

תיק אפוטרופוסות
61/49 בענין מנוי
אפוטרופוס על הקטנה
נחומה קפלן, בתם של
שלמה קפלן וברוריה
קפלן ז"ל

"הארץ", ל' בסיון תש"ט, 27 ביוני, 1949

אתר Billiongraves

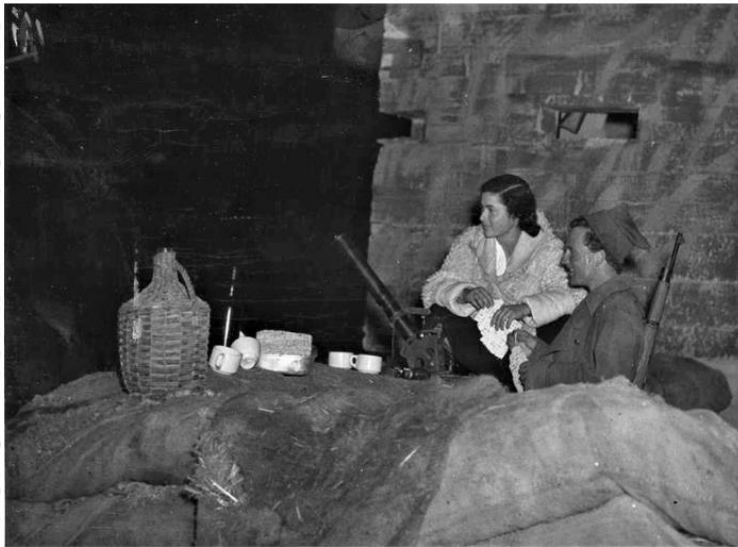

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

מתוך אתר יזכור

דוד בן-גוריון חוגג את ליל הסדר יחד עם לוחמי "ההגנה", ירושלים, 23.4.1948. (PHG\1009717)

פסח בעמדת השמירה, 1948. צילום: וינוגרד, אוסף התצלומים של וי"ו. (PHW\1246906)

שלמה, שימש סגן מפקד פלוגה בירושלים הנצורה, היה שותף לעמידת הגבורה של תושבי שכונת כרם אברהם בזמן היותה נתונה בלי הרף להפגזות האויב. הוא היה בין אלה שבזו לסכנות ורגיל היה לקבל על עצמו כל שליחות קשה לעמדות מרוחקות, כדי לא להטיל פקודה כזאת על זולתו. שלמה ידע לעודד את פקודיו ולרומם את רוחם בהתנהגות למופת. הוא העביר תחמושת לשכונת פאג"י המנותקת, כאשר נודע לו שאזלו שם הכדורים. דאג כאב לפקודיו וחילק להם אוכל והלבשה, אשר הצליח להשיג בעזרת קשריו המרובים, בהעדיפו תמיד את הנצרך ביותר ואת הקרוב לו פחות.

”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד” (ירמיהו לא’)

כנסת ישראל - ועד הקהלה העברית ירושלים

גוש 2 חלקה דירה מס' מס' החדרים 2 1 176 82

שכונה כנרת אברהם רחוב 33 כס' 72

בית 26/2/40 דירת קבלן אמה

מפקד התושבים היהודים בירושלים תש"ז 10764

שם ראש המשפחה קבלן אמה

מספר סדורי	שם המשפחה	השם הפרטי	שם האב	הקרבה לראש המשפחה	הגיל	המין	המצב המשפחתי	ארץ הלידה	כמה זמן בירושלים	באיזה ב"מ לומר כעת
1	קבלן	אמה		נא (א.א.)	28	נ	נשוא	י.א.י	10	-
2	קבלן	חלבה נא	אמה	אח (א.א.)	4 1/2	נ	נשוא	י.א.י	4	-
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

הערות -

תאריך 20/3/47 חתימת הפוקד א. א. י. א.

מפקד התושבים
היהודיים בירושלים
תש"ז
מופיע שלמה קפלן
וביתו, נחמה. מגורים:
צפניה 72, שכונת כרם
אברהם
מתוך IGRA

שלמה קפלו

„שלמה היה סגן מספר פלוגה, אך בעת הועלה למספר פלוגה". דברים אלה נאמרו על ידי ארונו של שלמה קפלו בן ה-28, כשהובא לקבורה לפני שנה בשיד באדר.

יפה תואר, הדור בלבשו, אמיד ומסור בכל גימיו נפשו לרעיון המלחמה ולאיינטר-סים של ירושלים הנצורה — כזה היה שלמה, אהוב השכונה כרם אברהם. שמו נהפך לאגדה בשכונה תודות לאומץ לבו. בעת ההפגזה האיומה ביותר היה מהלך ל-עמדות המרוחקות הנתונות בקו האש. לכי ששאלוהו: „למה אתה מסכן נפשך בצורה כזו?" היה משיב: „יודע אני, מה רב העדוד שמקבלים האנשים בראותם אותי בתור כם, על אף ההפגזה הכבדה". ואכן אהבוהו והעריצוהו. הוא הופיע הראשון בשכונה בלבוש חאקי, שממנו לא נפרד עוד, הוא ההדור והמצוחצת. „אם כפו עלינו מלחמה — הרי עלינו לנהלה במלא המרץ והרציצות. עלינו ליהפך חיילים לכל דבר. אני כבר התחלתי בזה. החאקי יהיה לבושי מעתה". והוא נהפך לחייל — למוסת.

בעל אמצעים ובעל קשרים רבים היה. עם התחלת המצוקה בעיר השיג ממקורות שונים צרכי אוכל. הוא לא לקח לעצמו ולא חילקם בין מכיריו וקרובי משפחתו. הוא שלח את הכל לעמדות, ודרש שהעומדים שם יחלקוהו ביניהם חלק כחלק.

זכור לחברים המקרה, שבעת סיוריו כי עמדות נתקבלה הודעה מפאג"י, שאולו הי כדורים ויש להעביר לשם מטען מיד. באר תו מעמד היה חייל מפאג"י, שנזדמן לשם, ופחד בגלל האש הכבדה שנתכה אותה שעה, לחזור למקומו, וחכה עד יעבור זעם. שלמה ראה על פניו של אותו חייל את אר תות המבוכה, נטל את מטען הכדורים והביאו בידיו עצמו לשכונת פאג"י. אף זכור המקרה, כשנתקבלו 15 מדי הצבא הראשון גים, והיה צורך לחלקם בין 200 איש לבר שי קרעים. שלמה פקד: „קודם כל הפרישו את החלק לחברינו מגיני העיר העתיקה, שהלכו בשבי".

הוא נהרג כגבור. סגן תבערה פגע בבית שכנתו ומיד בקעו ממנו להבות וצווחות. שלמה קפלו לתוך הבית הבוהר — להחיש צורה ופגו שני ריסק אותו ואת הפצועה. לנצח יגון שמו בלב החברים.

הבר

יפה תואר, הדור בלבשו, אמיד ומסור בכל גימיו נפשו לרעיון המלחמה ולאיינטר-סים של ירושלים הנצורה — כזה היה שלמה, אהוב השכונה כרם אברהם. שמו נהפך לאגדה בשכונה תודות לאומץ לבו. בעת ההפגזה האיומה ביותר היה מהלך ל-עמדות המרוחקות הנתונות בקו האש. לכי ששאלוהו: „למה אתה מסכן נפשך בצורה כזו?" היה משיב: „יודע אני, מה רב העדוד שמקבלים האנשים בראותם אותי בתור כם, על אף ההפגזה הכבדה". ואכן אהבוהו והעריצוהו. הוא הופיע הראשון בשכונה בלבוש חאקי, שממנו לא נפרד עוד, הוא ההדור והמצוחצת. „אם כפו עלינו מלחמה — הרי עלינו לנהלה במלא המרץ והרציצות. עלינו ליהפך חיילים לכל דבר. אני כבר התחלתי בזה. החאקי יהיה לבושי מעתה". והוא נהפך לחייל — למוסת.

הוא נהרג כגבור. סגן תבערה פגע בבית שכנתו ומיד בקעו ממנו להבות וצווחות. שלמה קפלו לתוך הבית הבוהר — להחיש צורה ופגו שני ריסק אותו ואת הפצועה. לנצח יגון שמו בלב החברים.

”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד” (ירמיהו לא)

חברה קדישא קהלת ירושלם

הזמנת קבורה

1/374

שם הנפטר
(זכר - נקבה)

שם קרוב

בן ביר

הגיל

המקצוע

הנתינות

נולד ביום

בעיר

מדינה

גר ב

במשך

שנים

מקום הפטירה

ביום

סיבת המות

משפחת הנפטר בארץ:

רשיון הקבורה מיום 10.6.48

מס' 1018

בחורל:

דירת הנפטר

הלויה ביום

ה' סיון תש"ח

בשעה 1

מספידים

מספרים

תש"ח

תכריכים

שרות

העברה

משמר

אוסובוס

שונות

ס"ה

נחבל לפי

א/סך

לא

ה' סיון תש"ח

10.6.48

חתימת המזמין

נקבע לו קבר בחלקה

שורה

מס'

חתימת הסקיד

חברה קדישא קהלת ירושלם

הזמנת קבורה

1/361

שם הנפטר
(זכר - נקבה)

שם קרוב

בן ביר

הגיל

המקצוע

הנתינות

נולד ביום

בעיר

מדינה

גר ב

במשך

שנים

מקום הפטירה

ביום

סיבת המות

רשיון הקבורה מיום 10.6.48

מס' 1018

ע"י

משפחת הנפטר בארץ:

ביום 10.6.48

מס' 1018

ע"י

משפחת הנפטר בארץ:

ביום 10.6.48

מס' 1018

ע"י

בחורל:

דירת הנפטר

הלויה ביום

ה' סיון תש"ח

בשעה 1

מספידים

מספרים

תש"ח

תכריכים

שרות

העברה

משמר

אוסובוס

שונות

ס"ה

נחבל לפי

א/סך

לא

ה' סיון תש"ח

10.6.48

חתימת המזמין

נקבע לו קבר בחלקה

שורה

מס'

חתימת הסקיד

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

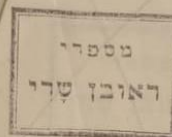
קפלן שלמה

בן צבי־דוב ואהובה. נולד בה' בסיון תרע"ט (3.6.1919) בעיר ארן שבליטא, ובשנת 1933 עלה לארץ. מיד החל בחיי עבודה ולימוד. ביום היה משתכר כדי להשתתף בשיעורי־הערב שליד הטכניון. בעמל רב רכש לו השכלה תיכונית. חבר ה"הגנה" מנעוריו. בשנת 1941 עבר לירושלים. הקים משפחה וחי חיים שקטים ואף שלח ידו במסחר. את זמנו הפנוי וכל מרצו הקדיש ל"הגנה" — זמן־מה גם ל"מכבי־אש" —

והיה מדריך מעולה. עם פרוץ המאורעות התגייס מיד, על אף אסונו (מות אשתו), ושימש סגן מפקד פלוגה בירושלים הנצורה (אחרי מותו הוענקה לו דרגת מפקד־פלוגה). היה שותף לגבורת שכונת כרם־אברהם בזמן היותה נתונה בלי הרף להפגזות האויב. היה בין אלה שבזו לסכנות ורגיל היה לקבל על עצמו (שלא להטיל פקודה כזאת על זולתו) כל שליחות קשה לעמדות מרוחקות. ידע לעודד את פקודיו ולרומם את רוחם בהתנהגות למופת. העביר תחמושת לשכונת פאג"י המנותקת, כשהודיעו לו שאזלו שם הכדורים. דאג כאב לפקודיו וחילק להם צרכי אוכל והלבשה, אשר הצליח להשיג בעזרת קשריו המרובים, בהעדיפו תמיד את הנצרך ביותר ואת הקרוב לו פחות.

ב־3.5.1948 פגע פגז־תבערה בבית שכנו. הוא קפץ לתוך הבית הבווער להחיש עזרה ופגז שני ריסק אותו ואת האשה הפצועה שאמר להצילה. היה קבור בשייך־באדר א' וב־10.9.1950 הועבר להר־הרצל בירושלים. השאיר אחריו ילדה קטנה שהוא היה מחנכה היחיד.

94666

יזכר...

פרשיות חייהם ומוותם
של הנופלים במלחמת־הקוממיות בישראל

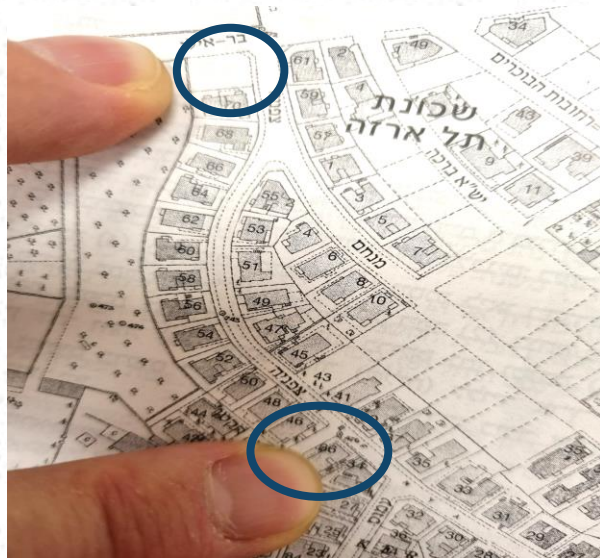
מעצת פרטי ירושלים
לפרית המוקלים ריש ג' לחצי

תרומה לארכיון העיר מאת
ראובן ודינה פרידמן
אוחבי ירושלים
רי"ח אלול תש"ס

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

ציפורה ינאי ושלמה קפלן

מפה מתוך ספרו של יהושע בן אריה, "ירושלים היהודית החדשה בתקופת המנדט", כרך שלישי ע'1553, מפה 82. 1939

Tzipora Yanai, daughter of Yosef

צפורה ינאי בת יוסף

Birth Country:	Russia
Birth Country (Hebrew):	רוסיה
Relationship (Hebrew):	אשתו
Address (Hebrew):	36 צפניה
Neighborhood (Hebrew):	כרם אברהם

Shlomo Kaplan

שלמה קפלן

Birth Country (Hebrew):	ליטא
Relationship (Hebrew):	ראש המשפחה
Address (Hebrew):	72 צפניה
Neighborhood (Hebrew):	כרם אברהם
Locality:	Jerusalem

ביתה של ציפורה היה ברחוב צפניה 36
ביתו של שלמה היה ברחוב צפניה 72
מתוך אתר IGRA

ציפורה ושלמה קפלן נפלו באותו מקום, בבית שהופגז ע"י הירדנים בשכונת כרם אברהם בירושלים.
ב' בסיון תש"ח (9.6.1948).
יש יסוד להניח כי נפל בעת שרץ להציל אותה, כשביתה נפגע מפגז.
פגז נוסף שפגע במקום הביא למות השניים.

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

אזכרה שנה לאחר נפילתה

עלייה לקבר ש. קפלן וצפורה (פירי)

"ביום השנה הראשון למותם של שלמה קפלן וצפורה (פירי) ינאי, לבית ברויאר, מתאספים הידידים והחברים היום בשעה 4:30 אחה"צ, ליד מחיאון בצלאל, לעלייה אל קברם"

עלייה לקבר ש. קפלן וצפורה (פירי)

ביום השנה הראשון למותם של שלמה קפלן וצפורה (פירי) ינאי, לבית ברויאר, מתאספים הידידים והחברים היום בשעה 4.30 אחה"צ, ליד מחיאון בצלאל, לעלייה אל קברם.

מאי 1949, עיתון "על המשמר"

עלייה משותפת לקברם של ציפורה ינאי ושלמה קפלן שנה לאחר נפילתם, היו קבורים זה לצד זה, בשייח באדר א'

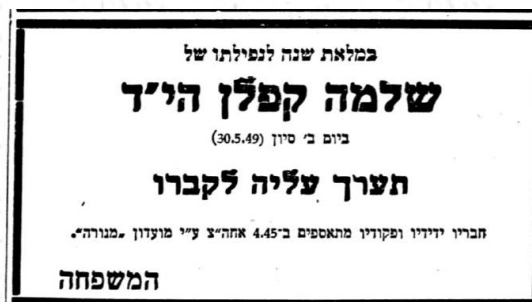
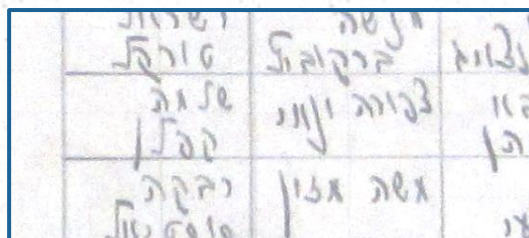
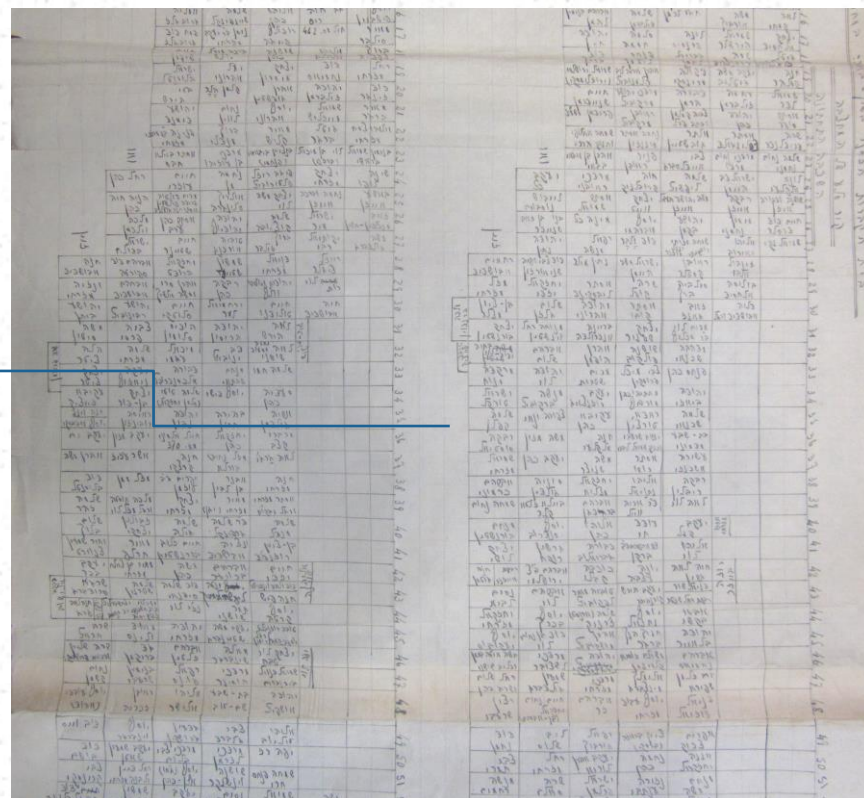

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

ציפורה ינאי ושלמה קפלן

קטע ממפת שייח' באדר א'.

במפה רואים כי שלמה קפלן ז"ל נקבר לצד צפורה ינאי ז"ל

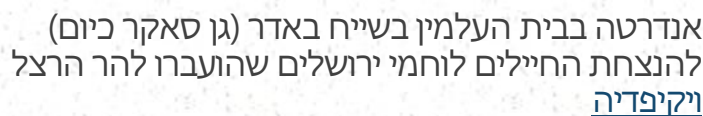
מאי 1949 עיתון "הארץ"

ארכיון עיריית ירושלים. עזבונו של מנהל "נצח".

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

7.9.50 הבוקר

"המעט שאנו, החיים, יכולים לגמול לחברנו המתים –
הוא הזיכרון ההולך אחריהם ואיתנו"

יצחק רבין.

ציפורה (פירי) ינאי (ברויר)

Zipporah (Piri) Yannai (Breuer)

תרע"ה-תש"ח, 1914-1948

החקר של דורון לייטנר
יוני 2023

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

אתר יזכור

• חסרה תמונת פניה

• מקום תאריך לידה מלא

בדרך דומה מתוך שאיפה להסיר את עול הכיבוש. אותה עת שכנה מפקדת "ההגנה" ברחוב עובדיה שבשכונת כרם-אברהם בירושלים. פירי וחברותיה עברו במקום טקס השבעה לארגון "ההגנה" ול"משמר העם". לאחר מכן החלה פירי משמשת כגייסת נשים נוספות לארגון.

בעת מלחמת-העצמאות היתה פירי, כמו כל האוכלוסיה האזרחית, חלק מהקרבות שהתחוללו בירושלים והפיגנה אומץ לב תוך שהיא מחרפת נפשה להשגת מים ומזון לתושבי שכונת כרם אברהם, ומקריבה את חייה למען הערכים עליהם גדלה ובהם האמינה.

ביום ב' בסיוון תש"ח (9.6.1948), בעיצומה של מלחמת-העצמאות, נפלה פירי בעת מילוי תפקידה בהפגזה ירדנית על שכונת כרם אברהם בירושלים. בהתקפה שערך הלגיון הערבי על העיר במהלך אותו סוף שבוע נפגעו שני בניינים ונמנו אבידות נוספות בנפש. פירי נטמנה בהר-המנוחות. הותירה בעל צעיר, בן - גיורא ובת - תירצה.

בקטע עיתונות מאותה התקופה הובא סיפורה של פירי תחת הכותרת: "פירי (ציפורה) נסתלקה - והרחוב לבש קדרות" הכתבה מתארת את שאירע באלו המילים: "באחד הימים של תמוז אשתקד, כשציון הופגזה בזעם אכזרי על-ידי עריצי המדבר למיניהם, נזרקה פצצת פוספור לרחוב צפניה. הבית נפגע, ועלה בלהבות אש. הגברת ציפורה ינאי - רעייתו של מפקד 'משמר העם' - חשה לעזרת הדיירים. אותו רגע הופגז המקום בשנית. גוש פלדה פגע באישה הרכה והענוגה והכריע אותה. תמה טהורה וזכה עלתה למרום... תדהמה אחזה מיד את כל דרי השכונה ועלטה ירדה על בית אלכסנדר ינאי... כולם הכירו את גברת פירי, שבאה לשכונתנו ממרומי הכרמל. היא התאקלמה יפה באווירת 'כרם אברהם' והפכה להיות אחת הדמויות הנאות של תושבי המקום. בכל כוח עלומיה, התמסרה פירי ל"משמר העם", כדי לגייס את כל ידידיה ומכריה ולתת סעד לאוכלוסייה הסובלת ונאנקת מפצעי הקשים."

	ההגנה נפלה ביום ב' בסיוון תש"ח (09.06.1948) בת 34 בנופלה מקום מנוחתה בית העלמין האזרחי גבעת שאול-הר המנוחות	טוראי ציפורה (פירי) ינאי בת אולגה ויוסף	
---	---	---	---

הדפסה

סיפור חייה

בתם היחידה של אולגה ויוסף לבית ברוייר. נולדה בשנת 1914 בצ'כוסלובקיה. בבית ילדותה נשמה פירי ציונות וגדלה על חלום השיבה לארץ. הוריה חשו אחריות רבה לגורלה וכמי שדגלו בשחרור העם החליטו לזנוח את עיסוקיהם בגולה (אביה של פירי היה פרופסור נודע להידרולוגיה) ועלו עמה ארצה.

באותם ימים היתה תל-אביב פרוור קטן של יפו, מדרכות לא נראו ורגליה של פירי טבעו בין חולות הים. תנאי החיים היו קשים ודרשו כושר, עמידות וגמישות רבה. פירי והוריה קיבלו באהבה את ייסורי המולדת. לאחר תקופה מסוימת עזבו את תל-אביב ועברו לחיפה. אביה של פירי נתמנה לפרופסור בטכניון בחיפה ופעל שם כחצי יובל שנים. פירי למדה בבית-הספר הריאלי והתגלתה כתלמידה חרוצה. כשסיימה את לימודיה המשיכה לאוניברסיטה כדי להשלים את תורתה ולמדה אצל הפרופסור הנודע יוסף קלוזנר.

רצה הגורל ופירי גנשה במהנדס צעיר, אלכסנדר ינאי שמו, שכמוה קיבל גם הוא חינוך עברי שלם. בני הזוג הפכו לחברי נפש ומימשו את אהבתם בהינשאם זה לזה. עם הזמן נתמנה אלכסנדר לתפקיד מפקד ב"משמר העם" של ארגון "ההגנה". לזוג הצעיר נולדו בן ובת, אותם גידלה וחינכה פירי במסירות ובאהבה והקדישה את חייה למענם.

פירי זכורה כאישה אהובה, רכה וענוגה, שזכתה לכבוד רב בקרב מכריה. כמי שאהבת האדם והארץ טבועה היתה בדמה קמה בה החלטה נחושה לתרום את חלקה למאמץ הקולקטיבי. וכך, בימים של טרם קום המדינה ובעקבות בעלה, התגייסה פירי ל"משמר העם" וחברה לעוד כשלושת אלפים נשים שהלכו

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

מקום הקבורה

ירושלים - הר המנוחות
גוש ח, חלקה ב, שורה 99999,
מקום 33מ

מתוך אתר Gravez

פ"נ

פירי ינאי

לבית ברזר

נפלה במצור ירושלים
ב' סיון תש"ח

אנדרטה לנופלים
מבית הספר הריאלי
העברי חיפה

אנדרטה לבני הר
הכרמל שנפלו במלחמת
העצמאות חיפה

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

ילדותה

Pozsony בשנת 1914

לאחר מלחמת העולם הראשונה סופחה
לצ'כוסלובקיה, למרות התנגדות רוב האוכלוסייה,
שהייתה ממוצא הונגרי וגרמני בעיקר. העיר הפכה
במהרה למושב המוסדות הפוליטיים של סלובקיה
ובמרץ 1919 שמה שונה רשמית לברטיסלאבה
התמונה מתוך [ויקיפדיה](#)

ציפורה- פירושקה (פירי) בתם של אולגה ויוסף
ברויר.

נולדה ביום כ"ט בחשוון תרע"ה , 18.11.1914
ב **Bratislava (Pozsony)** שבצ'כוסלובקיה.
בבית ילדותה נשמה פירי ציונות וגדלה על חלום
השיבה לארץ. לפירי היה אח נוסף שנפטר טרם
עת. הוריה חשו אחריות רבה לגורלה וכמי
שדגלו בשחרור העם החליטו לזנוח את
עיסוקיהם בגולה (אביה של פירי היה פרופסור
נודע להידרולוגיה) ועלו עמה ארצה.

Name	Date of Birth	Father	Town Registered / Record#		Town Born	Comments	Source (Film/Item)
	Sex	Mother	Jaras	Megye			Image#
BREUER, Piroška	18-Nov-1914	Jozsef	Pozsony/36-13		Pozsony		LDS 2442338, Item 1
	F	ENGEL Olga	Local Govt				
			Pozsony				

פירושקה פירי מתוך JewishGen

”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד” (ירמיהו לא')

ילדותה בארץ- תל אביב

בשנת 1921 עלתה משפחת ברויר ארצה

באותם ימים היתה תל-אביב פרוור קטן של יפו, מדרכות
לא נראו ורגליה של פירי טבעו בין חולות הים. תנאי החיים
היו קשים ודרשו כושר, עמידות וגמישות רבה. פירי והוריה
קיבלו באהבה את ייסורי המולדת. (מתוך אתר יזכור)

תל אביב 1925

Yosef Broir

יוסף ברויר

Address (Hebrew): אלנבי

Locality: [Tel Aviv](#)

Locality (Hebrew): [תל אביב](#)

Language of Record: Hebrew

Year of the Record: 1925

Olga Broir

אולגה ברויר

Address (Hebrew): אלנבי

Locality: [Tel Aviv](#)

Locality (Hebrew): [תל אביב](#)

Language of Record: Hebrew

Year of the Record: 1925

שמותיהם של משפחת ברויר ברישום בוחר תל אביב לאסיפת נבחרים 1925

מתוך IGRA

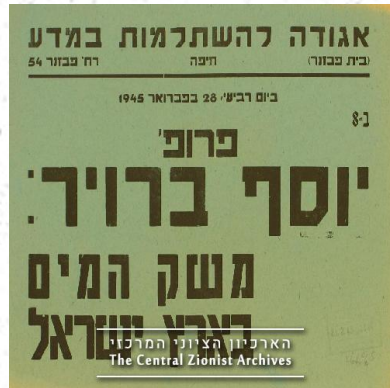
”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד” (ירמיהו לא’)

יוסף ברויר, אביה של פירי 1882-1962

יוסף ברויר

מתוך אנציקלופדיה לחלוצי הישוב ובוניו

הרצאה של **יוסף ברויר**
על משק המים בישראל 1945
מתוך הארכיון הציוני המרכזי

נולד בי"ח אדר תרמ"ב (9.3.1882) בקומארום שבהונגריה וכיום קומארנו שבצ'כוסלובקיה). לאביו אהרן צבי ולאמו פראדל לאה בת אהרון חיים ויינברגר.

למד סמינר לרבנים בבודאפשט, למד בפוליטכניון הבודאפשטי, שנודע בזמן ההוא כאחד מהמשובחים במרכז-אירופה, והוסמך למהנדס. עבד כמהנדס עצמאי וכקבלן בהונגריה ואח"כ בצ'כוסלובקיה בייבוש ביצות, ניצול מי-שופכין להשקאה, הספקת-מים ועוד עבודות מים ובניה. ב-1912 נשא לאשה את אולגה בת אברהם אנגל.

ב-1921 עלה ארצה ועסק בתכנון ייבוש ביצות, הספקת-מים, השקאה, ביוב

ובשנות 1922-1923 היה יו"ר אגודת המהנדסים והאדריכלים בארץ. בתרפ"ז נתמנה למרצה להידרוליקה ועבודות הידרוליות בטכניון בחיפה. בשנים תר"צ-צ"א היה מנהל הטכניון. בתרצ"ט הועלה לדרגת פרופסור והיה דקן המחלקה למהנדסות בנאית.

פרסם מאמרים בשאלות ייבוש ביצות, הספקת-מים, ביוב וגידול דגים בכתבי עת שונים.

מקור: אנציקלופדיה לחלוצי הישוב ובוניו

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

הספד על פרופ' יוסף ברויר

"הוא אהב את משפחתו הקרובה והרחוקה וטיפל בהם בנאמנות. את שני ילדיו שכל, אך נשא את כאבו בדומיה ולאשתו הראה פנים שוחקות"

נפטר 19 באפריל 1980

ידיעות הטכניון 1, חש"ב, ספטמבר 1962

פרופ' יוסף ברויר איננו

ביום ג' י"ב אלול תשכ"ב, 11 ספטמבר 1962, הלך לאנו פרופ' אריזסון יוסף ברויר ז"ל בעתו ליל 80.

הנפטר נולד עם ראשוני המורים בטכניון וזיה ברסכטא נדע בשדה ההנדסאות.

פרופ' ברויר ז"ל נולד בחוגגות. קבל עם חזק מורו וזיה את חוק לימודיו בבית הוריו.

עם כניסת המסילות התמסר לימודים חילוניים. נכנס לאוניברסיטה ובשנת 1905 הוכתר כהוא איננו. עד 1921 שנת עליית ארצה, מדר ונח דרכים ומסילות ברזל.

עם עליית ארצה החל לעבוד כמתרגם ועסק בעקר במכונות יבשות, אספקת מים והשקעת במחנות לגיני מלריות.

בשנת 1926 הצטרף לסל האקדמי של הטכניון ושימש כמנהל לעבודות ההנדסאות במסגרת בשנים 1929-1938 מן כמנהל המסד. בשנת 1938 הוכתר כהאר, פרופסור, במסגרת שנות עבודתו בטכניון שנים בתפקידים אקדמיים רבים כגון דיקן המחלקה לבנות, וזיה מועצת הפרסומים וזיה מועצת הבנות הישראליות. יחד את המעבדה ההנדסאות והאקדמיים ברשת. פרסם מאמרים רבים בעיתונות המקצועית ובפרק בעיתון הספקת המים, השקעת, מים התקנת וכו'.

בשנת 1944, לאחר 28 שנות הוראה בטכניון, הוכתר כהאר לנשיא. בשנת שנות מנהלתו הלה המשיך דור של מתרגמים העוסקים בכל רחבי הארץ בכל שטחי הטכניק ובמיוחד בשטח החיי דרושני.

גם לאחר פרישתו המסקריתו בטכניון המשיך פרופ' ברויר בפעילותו במסגרת שדה החיי האקדמי. ועמו נדעו גם בקשר עם הבנות המים הארציות. הוא היה שותף במסגרת יעקב פרס וזיה פקיד עד ימיו האחרונים.

כאשר הוקמה לשל חיי החינוך והמדעי של פרופ' ברויר התקיימה זו עזרתו וזיה בשנת שיעור אורחות כבוד של העיר.

פרופ' ברויר הנח אשת ושני בנים, אשר אחד מהם, גיורא יואל, סיים לארצות את חוק לימודיו בטכניון כמתרגם המתמחה בהנדסאותיות. הליכתו מהות אבידה כבדה, וכינון ישישך ויהיה אמן לעד.

בית הטכניון
א ב ל
על מות
פרופ'
יוסף ברויר

מתאבלים מרה על מות
פרופ' יוסף ברויר
ומשתתפים בבל המשפחה

ארגון מוסמכי הטכניון

על מות
פרופ' יוסף ברויר
א ב ל

אגודת הסטודנטים של הטכניון

על מות חברינו היקר
פרופ' יוסף ברויר
א ב ל

ארגון המורים בטכניון

21

עיתון ידיעות הטכניון

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

ילדותה בארץ - חיפה

לאחר תקופה מסוימת עזבו את תל-אביב ועברו לחיפה. אביה של פירי נתמנה לפרופסור בטכניון בחיפה ופעל שם כחצי יובל שנים.

רחוב מסדה 12 חיפה, מקום מגוריהם בחיפה

40-

ס.ס.	שם המשפחה	השם הפרטי	הכתבת
2295	ברדס	יהודה	ארד אל יהוד ב' חיון משה
6	ברדסלד	יהודית	הדר רח' ילג ב' החלוצות
7	ברדסלד	ליטה	" " " " " " " " " " " "
8	ברדס	מינה	בת גלים ב' אביאד
9	ברדס	ריזל	" " " " " " " " " " " "
2300	ברהיינס	היינס	רח' כרמל ב' הרמן
1	ברבורניק	דוד	" " " " " " " " " " " "
2	ברבורניק	אסתר	" " " " " " " " " " " "
3	ברג	מאיר	נוה טאנן ב' ססנברג
4	ברג	סוסנה	" " " " " " " " " " " "
5	ברו	מרים	רח' החר ב' מסיין פרוס
6	ברו	נפתלי	" " " " " " " " " " " "
7	ברוד	חיים	מצפה רח' מצפה ב' סורץ
8	ברוד	תאודור	הר הכרמל ב' ק"מ
9	ברוד	פרידה	" " " " " " " " " " " "
2310	ברודס	אברהם	הדר רח' ברזילי ב' גולדסטיין
1	ברודס	יוכבד	" " " " " " " " " " " "
2	ברודס	רחל	" " " " " " " " " " " "
3	ברודס	אסתר	" " " " " " " " " " " "
4	ברודס	אליעזר	מסרץ ק' עין המפרץ
5	ברודסקי	זאב	קרית חיים רח' ג 124
6	ברודסקי	אסתר	" " " " " " " " " " " "
7	ברודסקי	נחום	רח' החזק ב' סיק יונס
8	ברודסקי	ישראל	אנפוסה ב' מויסון
9	ברודסקי	ישראל	" " " " " " " " " " " "
2320	ברוסמן	אברהם	" " " " " " " " " " " "
1	ברויזה	בטיה	חורי ב' אלס בנר
2	ברויזה	שלמה	בת גלים ב' קבוץ צבי ליטה
3	ברויזה	אפרים	נחלה רח' הרצל 70
4	ברויזה	בריינה	" " " " " " " " " " " "
5	ברויזה	הרטה	הדר רח' ארלזורוב 47
6	ברויזה	אדולף	" " " " " " " " " " " "
7	ברויזה	יוסף	" " " " " " " " " " " "
8	ברויזה	שרה	בן יוסף ב' סמידס
9	ברויזה	משה	החלוצ ילג ב' צריפרסי
2330	ברויזה	מאיר	" " " " " " " " " " " "
1	ברויזה	מריטה	" " " " " " " " " " " "
2	ברויזה	אביגדור	" " " " " " " " " " " "
3	ברויזה	ברוך	" " " " " " " " " " " "
4	ברויזה	גדליה	רח' יוסף 41
5	ברויזה	גינה	" " " " " " " " " " " "
6	ברויזה	רבקה	מסרץ עיר גנים ב' פרסי
7	ברויזה	אורי	" " " " " " " " " " " "
8	ברויזה	יוסף	מצפה רח' מסדה 12
9	ברויזה	אולגה	" " " " " " " " " " " "
2340	ברויזה	צפורה	הדר רח' יוסף 6
1	ברויזה	יעקב	" " " " " " " " " " " "
2	ברויזה	סליחה	" " " " " " " " " " " "

ברויר יוסף
" " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " "
234

משפחת ברור ברישום אוכלוסין בחיפה. מתוך IGRA

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

ילדותה בארץ- חיפה

פירי למדה בבית-הספר הריאלי במחזור י"ג (תרצ"ב, 1932)
והתגלתה כתלמידה חרוצה.

חברה מבית הספר הריאלי בחיפה בו למדה סיפרה עליה:

פירי הייתה ילדה, נערה ואישה שכמותה מעטות עלי אדמות. אמיתית
וכנה, פשוטת הליכות וצנועה, חמה וטובה ועדינת נפש.

נכונותה לעזור לזולת לא ידעה גבול. רצתה חברה ללמוד נגינה בפסנתר
וידה

לא השיגה לרכוש פסנתר, פירי העמידה את שלה לרשותה. נדחתה נערה
על ידי חברותיה, פירי הגנה עליה, עזרה לה בכסף, בתשומת לב, והביעה
לה ידידות, וכל זאת בצנועה.

אביה, פרופ' ברויאר ז"ל ואמה תבל"ח, היו מוכנים להעניק לבתם היחידה
(אחיה יחיד נפטר בגיל רך ממחלה) מכל טוב. אך פירי הסתפקה במועט
שבמועט. לבושה היה צנוע וצרכיה היו מועטים.
רק בהענקת מתנות ובסיוע לאחרים הייתה פזרנית וידה הייתה פתוחה
לרווחה.

ציפורה ינאי (ברויאר) (פירי) זכרה לברכה
בת אולנה יוסף
בוגרת מחזור י"ג (תרצ"ב, 1932)
נולדה ביום כ"ט בחשוון, תרע"ה (18/11/1894) בחוגגיה
שידחה במשפח האם, בהגנה
נדרה: בית מילוי תפקידה במלחמת העצמאות,
ביום כ' בסיוון, תש"ח (9/6/1948)
הובאה למנוחת עולמים בבית העלמין בירושלים
בג, 34 גננולה

רשימת בוגרי מחזור יג (1932) – לפי שם בעת סיום הלימודים

אגרנט אברהם	אתן רחל
בהרב יהודה	ברוך צפורה
ברוכמן בתיה	ברין זונה
גולדשילד לאון יהודה	גנסוב נחמה
דוד ארנסט	דונסקי שושנה
ויגודסקי נחום	כתן אליהו
ליפשיץ יצחק	נמץ חיים
נישטדט דוד	סורדן דנה
סטוביסקי אברהם	פבזני חיים
צ'לקס נחום	שולרפר דבורה
שלוני פנחס	שפירא בנימין
תבורי יצחק	

בית הספר הריאלי מתוך ביתמונה

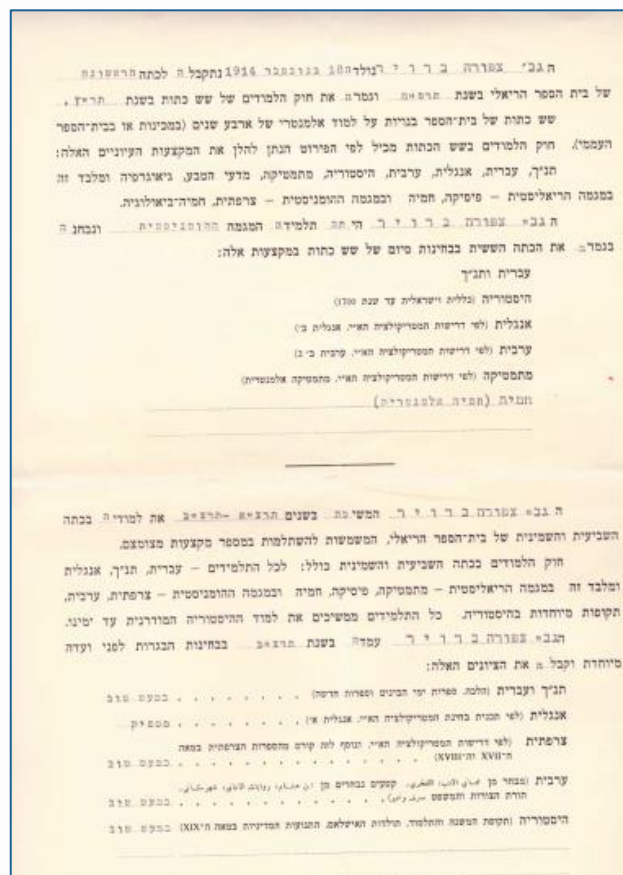
"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

רשימת בוגרי מחזור יג' (1932) – לפי שם בעת סיום הלימודים	
אגרנט אברהם	אתר רחל
בהרב יהודה	בחר צפורה
ברוכמן בתיה	ברן יונה
גולדשילד לאון יהודה	גוטנברג נחמה
דוד ארנסט	דונסקי שושנה
ווגוסקי נחום	כתן אליהו
ליפשיץ יצחק	נימץ חיים
נשטדט דוד	סורדין דינה
סטרובינסקי אברהם	פבנר חיים
צלעק נחום	שלחופר דבורה
שליז פנחס	שפירא בנימין
תבורי יצחק	

מתוך אתר בית הספר הריאלי

תעודת הבגרות של פירי מבית הספר הריאלי

פירי למדה בבית-הספר הריאלי במחזור י"ג (תרצ"ב, 1932)

ארכיון האוניברסיטה העברית

”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד” (ירמיהו לא’)

לימודים בירושלים

עם גמר בית הספר למדה בטכניון, ומשם עברה ללמוד בירושלים. על סמך ציוניה, התקבלה ללא בחינה לאוניברסיטה העברית. באוניברסיטה למדה שפות עתיקות כשהמורה שלה הוא פרופסור יוסף קלאוזנר

פירי עם חברותיה ללימודים. באדיבות בני המשפחה
מימין- פרופ' רות עמירן, פירי, דבורה

”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד” (ירמיהו לא')

נישואיה ומשפחתה- בירושלים

10th May, 1938 THE PALESTINE GAZETTE 553

Old Name		New Name		Nationality	Address
Surname	Other names	Surname	Other names		
Weissel	Amazia	Lebanony	Amazia	Palestinian	Haifa
Weissel	Dina	Lebanony	Dina	Palestinian	Haifa
Weissel	Bilha	Lebanony	Bilha	Palestinian	Haifa
Weissel	Yoav	Lebanony	Yoav	Palestinian	Haifa
Witzinger	Leon	Getter	Leon	Polish	Tel Aviv
vel Getter	Adela	Getter	Adela	Polish	Tel Aviv
Witzinger	Dan	Getter	Dan	Polish	Tel Aviv
vel Getter					
Witzinger					
vel Getter					
Wolffsohn	Willi	Janay	Alexander	Palestinian	Jerusalem
Yachnai	Alexander				
formerly					
Yachnovitch	Piroska	Janay	Piroska	Palestinian	Jerusalem
Yachnai	Zipora		Zipora		
Yachnovitch					
Zalingeras	Gavrielis	Salinger	Gabriel		
	Bencijonas		Ben-Zion		
Zylkiewicz	Juda	Alroi	Yehuda	Polish	Tel Aviv
Zylkiewicz	Helene	Alroi	Helene	Polish	Tel Aviv
Zylkiewicz	Yoram	Alroi	Yoram	Polish	Tel Aviv

רצה הגורל ופירי פגשה במהנדס צעיר,
אלכסנדר ינאי שמו.

(ינאי לשעבר יכנאי- יכנוביץ)

ביום אחד הפתיעה הנערה התמימה,
הילדותית, כשהודיעה על נישואיה
הקרובים, הראשונה מבין בנות הכיתה.

שינוי השם בחודש מאי 1938

מופיעים

אלכסנדר ינאי

פירושקה ינאי

מקור IGRA

”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד” (ירמיהו לא)

Tzipora Yanai, daughter of Yosef

ציפורה ינאי בת יוסף

Relationship (Hebrew):	בת
Address (Hebrew):	בצלאל
Locality:	Jerusalem
Locality (Hebrew):	ירושלים
Age:	24
Language of Record:	Hebrew
Year of the Record:	1942

נישואיה ומשפחתה- בירושלים

ציפורה הייתה מסורה בלב ובנפש לבעלה ולשני ילדיה,
גיורא והבת תרצה וליוותה את צעדיהם.

ציפורה מופיעה בפנקס הבוגרים של כנסת ישראל 1942
לפי פנקס זה בשנת 1942 גרה ברחוב בצלאל. מתוך IGRA

כנסת ישראל - ועד הקהילה העברית לירושלים

שם: 36 מס: 36
רחוב: 36
דירת: 36

שכונה: 36
בית: 36

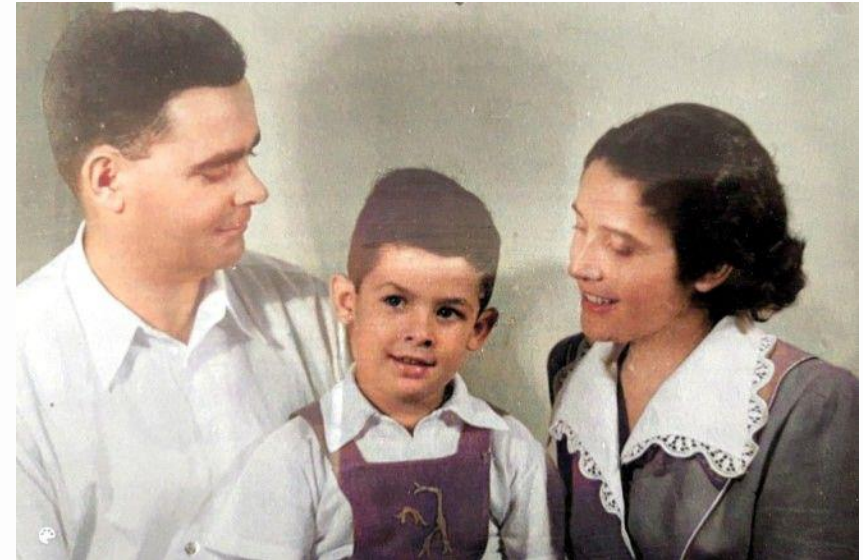
מפקד התושבים היהודים בירושלים תש"ז 10569

שם ראש המשפחה

מספר בדואר	שם המשפחה	השם הפרטי	שם האב	התקרה לראש המשפחה	תגיד	המין	השכר המשפחתי	ארץ הולדת	כמה ילדים בבית	במספר בדואר
1	ינאי	אלכסנדר	יוסף	אלכסנדר	37	ג	נאול	פלשתינה	24	1
2	ינאי	תרצה	יוסף	אלכסנדר	38	נ	נאול	פלשתינה	10	2
3	ינאי	גיורא	יוסף	אלכסנדר	39	ג	נאול	פלשתינה	9	3
4	ינאי	מרים	יוסף	אלכסנדר	40	נ	נאול	פלשתינה	3	4
5										
6										
7										
8										
9										
10										

הערות -

תחנת המוקד: 36
תאריך: 19/4/47

קברו של תרצה ינאי,
הבת של ציפורה.

הרצליה. אתר billiongrave

קברו של אלכסנדר ינאי,
בעלה של ציפורה.
הרצליה

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

משמר העם היה יחידת מתנדבים שנועדה לשמור על הסדר בערים הגדולות, בהן חיפה, תל אביב, צפת וירושלים.. בחלק מהערים הוקמה היחידה לפני קום המדינה, ובחלק מהם - אחריה. אנשי היחידה היו מעל גיל גיוס, או צעירים שלא גויסו לשורות הצבא מסיבות בריאותיות. הסניפים שפעלו לפני קום המדינה עסקו בעיקר בפעולות הגנה צבאיות ושמירת הסדר בעת הפגזות, ואלו שהוקמו לאחריה היו אמונים על הכנת ציבור למקרה של מתקפה, והפכו ברובם בהמשך לאנשי הג"א (הגנה אזרחית).

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

מתוך אתר יזכור

פירי זכורה כאישה אהובה, רכה וענוגה, שזכתה לכבוד רב בקרב מכריה. כמי שאהבת האדם והארץ טבועה היתה בדמה קמה בה החלטה נחושה לתרום את חלקה למאמץ הקולקטיבי.

וכך, בימים של טרם קום המדינה ובעקבות בעלה, התגייסה פירי ל"משמר העם" וחברה לעוד כשלושת אלפים נשים שהלכו בדרך דומה מתוך שאיפה להסיר את עול הכיבוש.

אותה עת שכנה מפקדת "ההגנה" ברחוב עובדיה שבשכונת כרם-אברהם בירושלים.

פירי וחברותיה עברו במקום טקס השבעה לארגון "ההגנה" ול"משמר העם". לאחר מכן החלה פירי משמשת כגייסת נשים נוספות לארגון.

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

לאחר עזיבת אחרוני הבריטים את הארץ, הצליחו הכוחות הערביים לעצור את זרם המים לירושלים. תקופה זו קרויה המצור על ירושלים.

תוצאת המצור הייתה מחסור הן בתחמושת וציוד לחימה והן במצרכים חיוניים (מזון, מים, דלק לבישול). כתוצאה מהמחסור הוחלט על קיצוב וחולקו פנקסי תלושים, אולם תושבי העיר התקשו להתרגל להקצבה, ועוד פחות מזה לתורים הארוכים שהשתרכו לפני נקודות החלוקה אשר גרמו למהומות בזמן חלוקת מצרכים, בעיקר בעת חלוקת מים.

לשם התמודדות עם סיטואציה זו הוקמה בספטמבר 1947 יחידת מתנדבים לשם שמירת הסדר בעיר, ליחידה התקבלו אנשים מעל גיל גיוס וכאלו שלא התגייסו מסיבות בריאות.

”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד” (ירמיהו לא’)

אותה שעה הגיעו כוחות-החוד של הצבא המצרי עד פרווריה הדרומיים של ירושלים והסתערו על קיבוץ רמת רחל, שעבר פעמיים מיד ליד. מטוסים מצריים הפציצו את ירושלים בפצצות תבערה והרסו, בין השאר, את בניין מושב-הזקנים בשכונת רוממה, לא הרחק מאתנו. תותחים מצריים הצטרפו אל תותחי עבר-הירדן בהרעשת האוכלוסייה האזרחית: מגבעה הסמוכה למנזר מר-אליאס הרעישו המצרים את ירושלים בפגזים בני 4.2 אינטש. פגזים נפלו על הרבעים היהודיים בקצב של אחד לשתי דקות ואש מקלעים רצופה שוטטה ברחובות העיר. גרטה גת, המטפלת-הפסנתרנית שהדיפה תמיד ריח צמר רטוב וסבון כביסה, הדודה גרטה, שהיתה גוררת אותי עמה לחנויות של בגדי נשים ואבי אהב לחרוז לכבודה חרוזי שטות ("באמת/ אין זה חטא/ קצת עם גרט/ לפלרטט..."), יצאה בוקר אחד אל הגזוזטרה ושם עמדה ותלתה כביסה. כדור של צלף ירדני חדר, כך סיפרו, אל תוך האוזן שלה ויצא דרך העין. **ציפורה ינאי, פירי**, חברתה הביישנית של אמי שגרה ברחוב צפניה, ירדה לרגע להביא מן החצר סמרטוט רצפה ודלי ונהרגה במקום מפגיעה ישירה של פגז.

בסיפור על אהבה וחושך מספר עמוס עוז על אימו
רבקה פניה קלחנר מוסמן ועל חברתה הטובה, ציפורה ינאי, פירי

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

נפילתה

בעת מלחמת-העצמאות, הפגינה פירי אומץ לב תוך שהיא מחרפת נפשה להשגת מים ומזון לתושבי שכונת כרם אברהם, ומקריבה את חייה למען הערכים עליהם גדלה ובהם האמינה. בעלה אלכסנדר היה מפקד משמר העם.

ביום ב' בסיוון תש"ח (9.6.1948), בעיצומה של מלחמת-העצמאות, נפלה פירי בעת מילוי תפקידה בהפגזה ירדנית על שכונת כרם אברהם בירושלים. בהתקפה שערך הלגיון הערבי על העיר במהלך אותו סוף שבוע נפגעו שני בניינים ונמנו אבידות נוספות בנפש. פירי נטמנה בהר-המנוחות. הותירה בעל צעיר,

בן - גיורא ובת - תירצה.

לזכר חברה נאמנה, פירי ינאי

לא על הריצופים נשתלבו דרכינו. בי תוכני ה"חיים" צעדנו שמנוה שנים, כשי ענינים משותפים מקשרים אותנו — חיי מש פחה וחינוך ילדינו.

טענת, כי ביתך הוא קנר, לא התאזית לצאת ממנו כי אהבת את הבית.

ואכן מיקדש מעט היה ביתך. קטנה באת מסלובקיה, בת יחידה לאבך הפרופיסור הי ישר באדם ולאמך העדינה. כצבר היית לכל דבר. מלבד שמך הלועזי שפירושו "כיפה אדומה" לא ניכר כך במאוס, שאינך מן הי בנות האמציות, גלויות העין והלב שנתברכה בהן הארץ. בארץ חונכת ממסד עד הטפחות, עד להריצופים הגעת, ובארץ יסדת ביתך.

למופת היית בשכונה. אכן, דמית מאוד לשמך: "כיפה אדומה". הזכירך כשיצאת את הבית: צוארון לבן עיטור, סינור יפה חגור למתניך, חיוך צמוד לשפתך — והסל ביד. ואיכה זה נישרפת על מוקד אהבת הבית?

יומיים לפני ההפוגה רצת, לכבות את פצצת-התבערה שעל מפתן-דלתך. רצת והכי רעת — על מפתן הבית שכה אהבת.

מי יתן ומעבה לשם" תאצל רוחך על בית הגורך וילדים, שימשיך הקצב ויהלום הדופק בבית אשר יסדה.

רבקה קלוזנר

הספד שכתבה
רבקה פניה
קלזנר מוסמן,
חברתה הטובה
של פירי ואימו
של עמוס עוז
לאחר מותה

מקור: עיתון "הד המזרח" מתאריך 8.7.49

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

תעודת נישואין של אלכסנדר עם רבקה אוקטובר 1948

(TO BE PREPARED IN QUADRUPPLICATE).

CERTIFICATE OF MARRIAGE. — תעודת נישואין.

No. H **94421**

District **הצפון** מחוז **29.10. 48** תשי"ט **השרי** Town **חיפה** העיר **חיפה**

Marriage solemnised at (Town) **חיפה** on **19** 19 **שנת** **לח'** **ביום** **(ער)** **החופה היתה ב**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Name and Surname חשם המלא	Age הגיל	Calling מסלה היר	Community העדה	Residence מקום מגוריו או מגוריה	Name and Surname of Father and Mother חשם המלא של האב והאם	Calling of Father and Mother מסלה ידם של האב והאם	Residence Father and Mother מקום מגוריהם של האב והאם	Name and Surname of Witnesses חשם המלא של העדים	Calling of Witnesses מסלה ידם של העדים
Husband הבעל אלכסנדר ינאי	39	מנהל	עברית	חיפה	יעקב, הלנה	-	חל-אביב	מנחם קרפץ	
Wife האשה רבקה רוסקובסקי	38	פקידה	עברית	חיפה	לוי	-	בנציון סגלוביץ		

Certified that the above is a true extract from the Register of Marriage kept at the office of _____ in the town _____

of **הצפון** in the **חיפה** District. **הרצות**

Date **3.11.48** **במחוז** **בעיר** **התאריך** **הריני מודיע בזה שהתעודה דלעיל היא קטע נכון מן ספר הנישואין שנערך במשרד** **החתמה** **י. כהן**

GPP, 11488—250 Bks.—21.1.41—1647/S.

מתוך IGRA

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

גיורא ינאי ראשון משמאל ולצידו נחומה לבית קפלן, מפגש משותף יוני 2023